

Buenos Aires, 47-49 · tel. 934 951 447 · 08036 Barcelona · www.teatreakademia.cat

Teatre **AKADÈMIA**

DESIGN GRÀFIC: ELODIE DE L'ORANGE

Thomas Bernhard **Ritter, Dene, Voss / Retorn**

Direcció: Konrad Zschiedrich

Del 27 de febrer al 23 de març de 2014

Una producció de:

Teatre Akadèmia·Elx49

Amb el suport de:

Mi jans col·laboradors:

but/aca

Equip artístic

Autor

Thomas Bernhard

Versió i traducció

Konrad Zschiedrich

Direcció

Konrad Zschiedrich

Intèrprets

Emilià Carilla

Mercè Managuerra

Teresa Vallicrosa

Disseny d'il·luminació

Tito Rueda

Disseny d'escenografia i vestuari

Ramon Ivars

Ajudants d'escenografia

Abdon Alcañiz, Macià Garcias i Marta Olivella

Suport d'escenografia

Natàlia Aguirre i Patrícia Barrachina

Fotografia

Albert Fortuny

Cap de producció

Jordi Robles

Cap de comunicació

Sílvia Artigas

Cap de sala

Enrique Vallejo

Taquilla

Gabriella Dilorenzo

Cap tècnic

Pol Queralt

Agraïments: Joan Ignasi Rubert de Ventós, Ricard Serra, Josefina González, Toni Managuerra, Institut del Teatre, Oficina comercial d'Àustria.

Sinopsi

Dene i la seva germana Ritter, ambdues actrius, treuen, per enèsima vegada al seu germà, filòsof, del centre psiquiàtric de Steinhof, per dur-lo a la casa familiar que han heretat. Ell torna a casa, però amb la idea de romandre-hi un temps breu. Tres personatges al límit. La casa familiar de la família Worringer és un infern del que no es pot fugir. Un infern que té el centre neuràlgic al menjador, a l'hora de dinar.

Ritter, Dene, Voss (1984), de Thomas Bernhard, està inspirada en la història de la família del filòsof i matemàtic austríac Ludwig Wittgenstein.

Fotografia: Albert Fortuny

Breus paraules del director

Ritter, Dene, Voss, actors intel·ligents. Durant el treball que he acabat dos anys després d'aquesta *Nota* els meus pensaments sobretot han estat concentrats en el meu amic Paul i el seu oncle Ludwig Wittgenstein.

Th. B. Juny 1984

Crec recordar que Bernhard deia en una entrevista, amb motiu de l'estrena, que no sabia quin títol posar-li a aquesta obra i li donava els cognoms dels tres actors que la varen estrenar. Sembla just, després dels atacs que el personatge protagonista "Ludwig" llença contra els actors, a la peça.

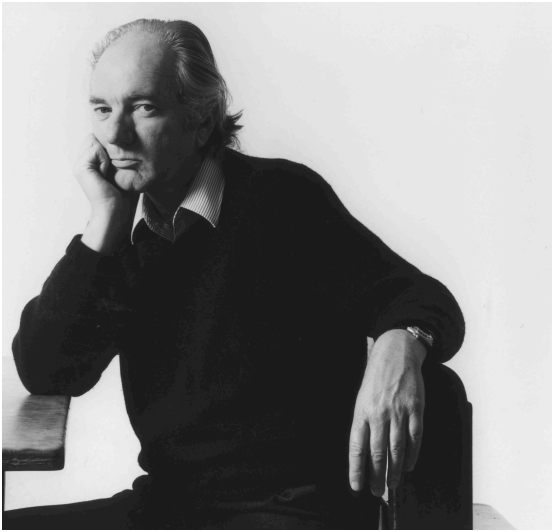
El títol crea problemes publicitaris fora de l'espai de la llengua alemanya i per això trobem títols inventats en més d'una producció. No volem anar més enllà que Bernhard i per això, mantenim el títol original afegint "Retorn". Retorn de l'obra, retorn de Ludwig a la casa paterna, o al manicomi? Però què és un títol? Potser una promesa...

El text també crea problemes de traducció. Bernhard juga amb l'idioma alemany de manera graciosa i estranya, creant paraules noves i parodiant llenguatges socials. I com que la comèdia pot tractar millor que la tragèdia les coses més espantoses de la vida, aquí podem caure, tot rient, en abismes. "Donar un sentit a la vida", balboteja Ludwig.

Bernhard es belluga amb tota consciència en la tradició del teatre austríac, de l'humor negre de Ferdinand Raimund i Johann Nepomuk Nestroy, aquí potser poc coneguts.

Konrad Zschiedrich

Thomas Bernhard, l'autor

Thomas Bernhard (Heerlen, 1931 - Gmunden, 1989) va ser poeta, novel·lista i dramaturg en llengua alemanya, sovint titllat a Àustria de *Nestbeschmutzer* (algú que embruta el seu propi niu). Va ser un autor crític, molt aclamat a l'estranger. Els seus treballs estan molt marcats pel sentiment d'abandonament i la malaltia. Són característics els seus monòlegs irònics que han acabat creant un estil que s'anomena **Teatre de la Nova Subjectivitat** (*Theater der neuen subjektivität*). A més de pessimista, és també un gran humorista, i en el gènere teatral és on més explota la vena satírica, el seu humor negre, que surgeix de la colisió entre allò profund i allò trivial.

Algunes obres remarcables de l'autor van ser **Ein Fest für Boris** (1970), **Der Ignorant und der Wahnsinnige** (1972), **Minetti. Ein Portrait des Künstlers als alter Mann** (1977), **Immanuel Kant** (1978), **Am Ziel** (1981) i la magistral que ara ens ocupa, **Ritter, Dene, Voss** (1984).

Konrad Zschiedrich, el director i traductor

Després de cursar estudis d'interpretació i dramaturgia durant els anys 50 a l'antiga República Democràtica Alemanya, època caracteritzada per l'empremta de Brecht, Konrad Zschiedrich realitza la seva primera direcció professional l'any 1961. A partir d'aquell moment, no ha deixat mai de dirigir i treballar en l'àmbit teatral.

Ha treballat en teatres molt grans i en condicions pobres, primer a la RDA i després a diferents països. L'any 1986 arriba a Barcelona on va dirigir **"Santa Joana dels Escorxadors"** (GAT Barcelona), **"La bona persona de Sezuan"** (Teatre Micalet València), **"Nit de reis"** (Talleret de Salt), **"Molt soroll per res"** i **"Falstaff"** (Rafel Oliver Produccions Mallorca), **"Electra"**, **"Quartet"** i **"Ritter, Dene, Voss /Retorn"** (Teatre Akadèmia).

Des dels anys 60 també ha treballat com professor d'interpretació i direcció a Berlín, Nova Delhi, Barcelona i altres països.

També tradueix obres de teatre.

Repartiment

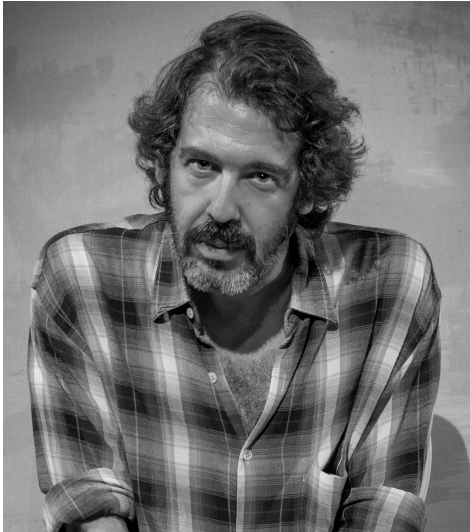
Mercè Managuerra

Emilià Carilla

Teresa Vallicrosa

Fotografia: Albert Fortuny

Emilià Carilla

Emilià Carilla neix a Barcelona on estudia a l'Institut del Teatre i es gradua l'any 1992 en l'especialitat d'interpretació. També cursa 3 anys d'estudi al Col·legi del Teatre amb Boris Rotenstein. Ha compaginat la seva activitat teatral en el món de la interpretació amb el de la direcció.

Com actor ha participat a **Bent**, de M. Sherman; **La Vida perdurable**, de N. Comadira; **Historia del zoo**, d' E. Albee;

L'Amant, de H. Pinter i **En alta mar**, de Slawomir Mrozek, totes sota la direcció de Boris Rotenstein. **Nit de reis**, de W. Shakespeare, dirigit per H. Munné; **El Rei Joan**, de W. Shakespeare, dirigit per C. Bieito; **Filomena Marturano**, d'Eduardo de Filippo, dirigit per F. Rola; **Gust de mel**, de Shelag Delany, dirigit per L. Barba; **Falses Aparences** (espectacle sobre les *Precioses Ridícules* i el *Portiner Gelós*), de Molière, dirigit per A.R. Simón; **L'enfonsament del Titànic**, de H.M. Enzesberger i **Electra**, de Sòfocles ambdues dirigides per K. Zschiedrich.

Com a director ha estrenat al 2011 **Prova**, de David Auburn al Teatre Principal de Palma i Paguera, una producció de TIC teatre, l'espectacle musical de *chanson française* **Je Ne Parle Pas François**, estrenada a l'Almeria Teatre de Barcelona i produïda per Teatre Akadèmia i **La marquesa de Sade** de Yukio Mishima al Teatre Akadèmia. Amb anterioritat ha dirigit **Un manicomi a Goa**, de M. Sherman a la Sala M. Plans i al Versus Teatre; **Veritat o Mentida**, de V. Tur al Teatre Lliure; **La millor marihuana la fa la mama**, de Dario Fó, al Teatre Regina; **Entretenint el Sr. Sloane**, de J. Orton, al Teatre Artenbrut i **Jo em despullo**, d' Angela Jovè al Teatre Kaddish.

Mercè Managuerra

Actriu i productora, llicenciada en Filologia Romànica Hispànica per la Universitat de Barcelona, és també Graduada en Mim i Pantomima per l'Institut del Teatre de Barcelona. Va rebre la beca Fullbright, a través de la qual va cursar estudis d'interpretació a New York al H.B. Studio entre els anys 1985 i 1987. És professora d'Interpretació a l'Institut del Teatre des de l'any 1988, on ha desenvolupat la tasca de Cap del Departament de Tècniques d'Interpretació al llarg de vuit anys, formant part, a més, del Consell de Formació.

Managuerra és actriu professional des de l'any 1975 i ha protagonitzat al llarg de la seva carrera obres clàssiques i contemporànies. Alguns dels muntatges en els quals ha participat són: **Peer Gynt** i **Casa de Nines** d'Ibsen, **Woyzeck** de Büchner; **Electra** de Sòfocles, **Danny i Roberta** de J. P. Shanley; **Revolta de bruixes** de J. M. Benet i Jornet; **El Camí de la Meca** de A. Fugard; **Abans d'esmorzar** de E. O'Neill; **Apreciada Helena Sergueivna** de L.Razumoskaia, **La Vida Perdurable** de N. Comadira; **Manicomi a Goa** de M. Sherman; **Ismene, germana d'Antígona** de I. Ritsos. Ha intervingut en sèries de televisió i en cinema amb directors nacionals i estrangers.

Entre les seves produccions teatrals professionals trobem: **El camí de la Meca** dirigida per la Carol Rosenfeld, directora nord-americana; **Anuncis classificats** dirigida per Konrad Zschiedriech, director de la Alemanya de l'Est; **Oleanna** dirigida per Mercè Managuerra; **Casa de Nines** dirigida per l'actriu i directora noruega Juni Darh; **Una vetllada amb Eugène O'Neill: abans d'esmorzar** i **Hughie** amb direcció del nord-americà Ernie Martin, estrenada al Mercat de les Flors.

Des de l'any 2007, a més, és la directora artística del Teatre Akadèmia.

Teresa Vallicrosa

Teresa Vallicrosa és actriu llicenciada per l'Institut del Teatre. Ha participat en multitud de produccions, tant de teatre de text com musical, entre les quals destaquen: **Noies de calendari** de Tim Firth, Antonio Calvo; **Follies** de Stephen Sondheim, Mario Gas; **Sweeney Todd** de Stephen Sondheim, Mario Gas; **Groucho me ensenó su camiseta**, textos de M. Vázquez Montalbán, Dami Barbany;

Boscus Endins de Stephen Sondheim, Joan Lluís Bozzo; **Ascensió y caída de la ciudad de Mahagonny** de Bertold Brecht i Kurt Weill, Mario Gas; **Ròmul el Gran** de Friedrich Dürrenmatt, Carles Alfaro; **Orestíada** d'Èsquil, Mario Gas; **T'estimo, ets perfecte, ja et canviaré** de Joe di Pietro, Esteve Ferrer; **Mesura per mesura**, de W. Shakespeare, Calixto Bieito; **Un dia** de Mercè Rodoreda, Calixto Bieito.

També ha participat en diversos projectes de cinema i televisió.

Ha rebut el premi de l'AADPC a millor actriu secundària per *Sweeney Todd* i el Premi Butaca a millor actriu de musical per *T'estimo, ets perfecte, ja et canviaré*.

Altres activitats

Prèvies amb públic del 27 de febrer al 2 de març.

Col·loqui post-funció, dijous 28 de febrer, per a socis del Club Tr3sC.

Informació

Dates i horaris:

Del 27 de febrer al 23 de març de 2014

Estrena: 5 de març a les 20.30h.

De dimecres a dissabte a les 20.30h

Diumenge a les 18.30h

Preus:

Dimecres i dijous 18 euros / De divendres a diumenge 22 euros.

Taquilla oberta una hora abans de l'inici de l'espectacle.

25% descompte per a socis Club TR3SC, jubilats majors de 65 anys, Carnet Jove, Carnet de la Xarxa de Biblioteques de la Diba.

Durada aproximada: 1h 45 min

Espectacle recomanat a partir de 16 anys

Amb el suport de

Mitjans col·laboradors

Xarxes socials:

www.facebook.com/teatreakademia @teatreakademia

Comenta l'espectacle amb el *hashtag*: **#retorn**

Contacte de premsa:

Aloma Vilamala 932 95 56 34 – 616 26 56 26

avilamala@comedianet.com / www.comedia.cat

Teatre Akadèmia

Carrer Buenos Aires, 47-49

Telèfon 934 95 14 47 – info@teatreakademia.com